

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/8364,Obchody-31-rocznicy-Bydgoskiego-Marca-81-Bydgoszcz-19-marca-2012.html>

05.03.2026, 12:32

Obchody 31. rocznicy Bydgoskiego Marca '81 - Bydgoszcz, 19 marca 2012

19.03.2012

19 marca 2012 r. w Bydgoszczy miały miejsce uroczyste obchody 31. rocznicy Bydgoskiego Marca '81. Delegatura Instytutu Pamięci Narodowej w Bydgoszczy była jednym z głównych organizatorów uroczystości.

Uroczyste obchody wydarzeń 19 marca 1981 r., rozpoczęły się o godz. 10.00 złożeniem kwiatów pod obeliskiem upamiętniającym wydarzenia kryzysu bydgoskiego oraz pod tablicą pamiątkową przy wejściu do Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy (ul. Jagiellońska 3). W tej części uroczystości wziął udział Minister Spraw Zagranicznych – Radosław Sikorski.

O godz. 10. 30 Wojewoda Kujawsko-Pomorska dokonała uroczystego otwarcia obchodów 31 rocznicy Wydarzeń Bydgoskiego Marca 1981. Główne uroczystości odbyły się w sali konferencyjnej Urzędu Wojewódzkiego, przy ul Jagiellońskiej 3 – w historycznej sali obrad WRN sprzed 31 lat.

Wystąpienia okolicznościowe wygłosili: Jan Rulewski – Senator Rzeczypospolitej i uczestnik wydarzeń, Edward Hartwich – Wicemarszałek Województwa Kujawsko-Pomorskiego, Leszek Walczak – Przewodniczący NSZZ „Solidarność Regionu Bydgoskiego” oraz Profesor Stanisław Salmanowicz, a także Antoni Kuś – Przewodniczący NSZZ „Solidarność” RI Regionu Bydgoskiego.

Zasłużonym opozycjonistom i działaczom struktur pracowniczej i rolniczej „Solidarności” wręczono: odznaczenia państwowe (Krzyże Wolności i Solidarności), medale (Medal Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego „Unitas Durat Palatinatus Cuiaviano-Pomeraniensis”) oraz regionalne odznaki związkowe (NSZZ „Solidarność” i NSZZ RI „Solidarność”).

Pracownicy Oddziałowego Biura Edukacji Publicznej w Gdańsku – Delegatura Instytutu Pamięci Narodowej w Bydgoszczy – dr Marek Szymaniak oraz dr Krzysztof Osiński wygłosili dla uczestników wydarzeń oraz zaproszonych gości i mieszkańców regionu prelekcje na temat początków „Solidarności” rolniczej w regionie bydgoskim oraz konsekwencji kryzysu bydgoskiego z 1981 r. Wystąpieniom merytorycznym towarzyszył multimedialny pokaz zdjęć i dokumentów historycznych, obrazujących referowane zagadnienia, przygotowany przez prelegentów.

Na zakończenie uroczystości pracownicy IPN zaprezentowali zebranym film „Czternaście dni. Prowokacja bydgoska”, w reżyserii Grzegorza Eberhardta i Jacka Petryckiego (produkcja 2008 r.)

Obchodom 31. rocznicy Bydgoskiego Marca' 81 towarzyszył wernisaż wystawy „»O wieś wolną, niezależną, samorządną...« 30. rocznica Bydgoskiego Marca i rejestracji »Solidarności« rolniczej”, przygotowanej przez Oddziałowe Biuro Edukacji Publicznej w Gdańsku, Delegatura IPN w Bydgoszczy.

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

Zaproszenie

1981-2011
Solidarność
REGION BYDGOSKI

BYDGOSKI
MARZEC
1981
31. Rocznica Wydarzeń

Pliki do pobrania

[Zaproszenie na uroczystości 31. rocznicy Bydgoskiego Marca '81 \(pdf, 915.87 KB\)](#)
